

OPIS DZIEŁA

KATARZYNA BETLIŃSKA
„ŚCIEŻKI CZASU – SPOJRZENIE NA TOŻSAMOŚĆ INDYWIDUALNĄ”
PRACA DOKTORSKA PRZYGOTOWANA POD KIERUNKIEM PROMOTORA
PROFESORA ANDRZEJA WIĘCŁAWSKIEGO

W pracy doktorskiej zatytułowanej „Ścieżki czasu – spojrzenie na tożsamość indywidualną” skupiam się na rzeczywistości i na tym, co dla mnie jest w niej ważne: zarejestrowanie zmiany; potrzeba przyjrzenia się swojemu „ja” przez pryzmat filozoficznego podejścia do problemu czasu; potraktowanie własnej osoby jako obiektu eksperymentu; działania twórcze dążące do pokazania autora jako podmiotu; próba odpowiedzi na pytanie o sposoby prezentowania rzeczywistości.

W części opisowej wyjaśniam, co skłoniło mnie do podjęcia realizacji takiego tematu. Są tu rozdziały poświęcone procesowi powstawania instalacji, a ponieważ „Ścieżki czasu” to wyznaczenie zrealizowane w podwójnej perspektywie czasowej, gdzie przeszłość podmiotu splatam z przywoływaną teraźniejszością miejsc, stąd przybierają one kształt rozprawki filozoficznej z przewodnimi motywami czasu, przestrzeni, bytu i konstytuowania się „ja”.

Część artystyczna to rodzaj ujętego w karby materialnych przedmiotów eseju. Wykreowana przestrzeń staje się jednocześnie przestrzenią pamięci i widzialności, którą tworzą grafiki-portrety zderzone z fotografiami miejsc i architektury.

Realizacja części artystycznej trwała 26 miesięcy i przebiegała w kilku etapach. Przede wszystkim wymagało to ode mnie wdrożenia się w podstawy teorii tożsamości indywidualnej, zgłębienia prac współczesnych filozofów i socjologów, co zaowocowało osobistymi przemyśleniami i pozwoliło na dalszą pracę – tym razem z domowym archiwum fotografii rodzinnych. Nastąpiła selekcja i wybór zdjęć, które posłużyły za materiał wyjściowy do grafik oraz umożliwiły wykorzystanie portretu – symbolu tożsamości, do przedstawienia dynamiki zmian w czasie.

Kryterium wyboru archiwalnych materiałów było „spojrzenie”. Według mnie spojrzenie jest tym, co ożywia twarz i uwspółcześnia jej wizerunek.

Praca nad tworzeniem grafik w technice betlinów na bazie gumy dwuchromianowej obejmowała: spreparowanie podłoża papierowego na potrzeby dalszych czynności, digitalizację wybranych fotografii, określenie optymalnych wymiarów grafik oraz wykonanie matryc i realizację portretów.

Praca nad tworzeniem instalacji ogniskowała się wokół sporządzenia wykazu miejsc, które przywołują wspomnienia, zrobienia mapy ich lokalizacji, potraktowania architektury jako odniesienia do zmieniającej się rzeczywistości i wyboru współczesnych elementów miasta kojarzonych z obrazami minionych lat oraz wykonania fotografii architektury. I w końcowym stadium – projektowania poszczególnych sekwencji.

Wątek badawczy obejmuje: studia nad sposobem przedstawienia wpływu wspomnień na postrzeganie rzeczywistości; wykorzystanie wiedzy dotyczącej alternatywnych technik fotograficznych w działaniach graficznych; eksperymenty przy realizacji betli-
nów; badanie przydatności różnych materiałów jako podłoża do wykonywania grafik; przeprowadzanie prób z obrazem na podłożach o różnej przepuszczalności i fakturze; doświadczenia dotyczące zachowania obrazu graficznego w czasie zmiany skali; wzajemne oddziaływanie warstwy podłoża i obrazu.